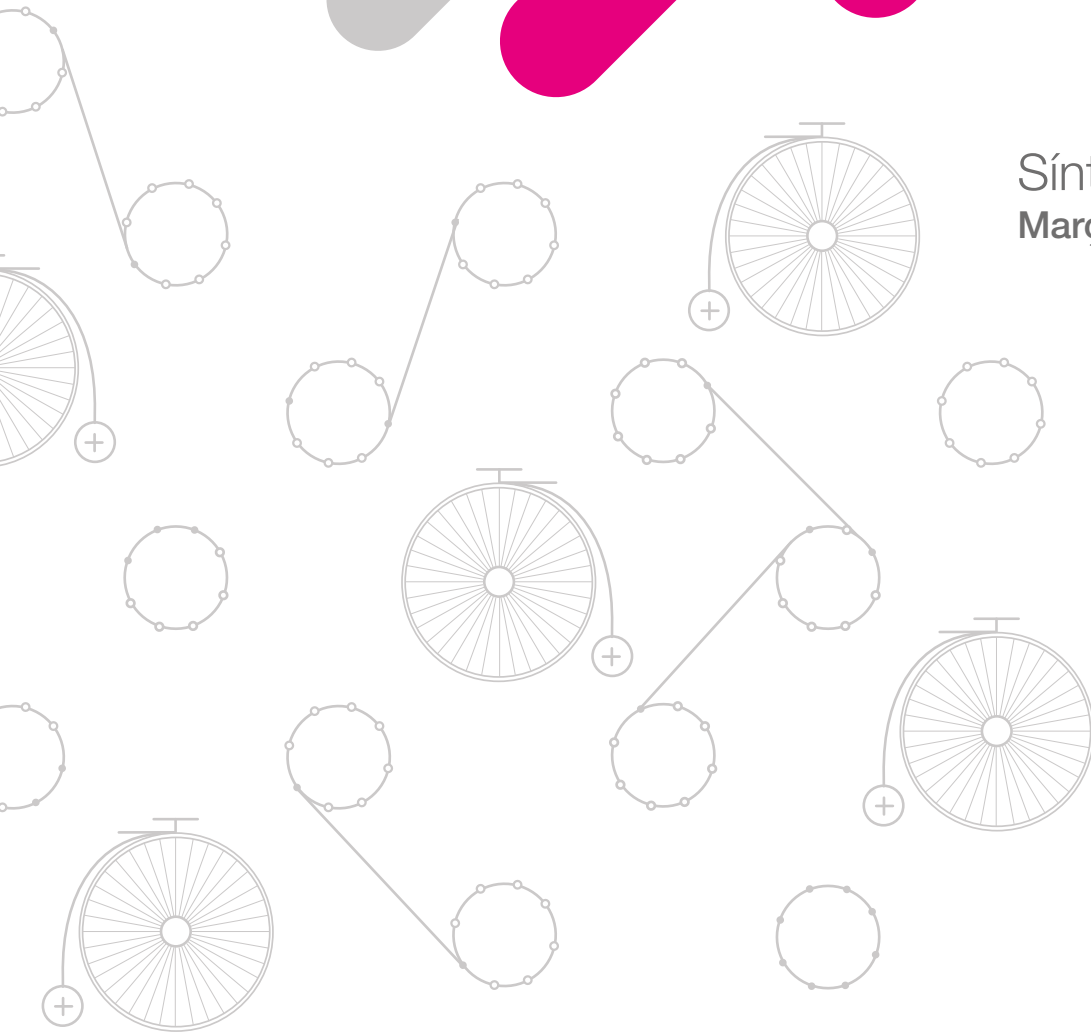

Què funciona en l'aprenentatge basat en projectes?

Síntesi d'evidències i aportacions
Març 2021

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

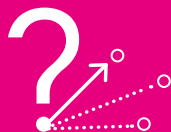
FUNDACIÓ
BOFILL

ivàlua Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques

Què entenem per aprenentatge basat en projectes (ABP)?

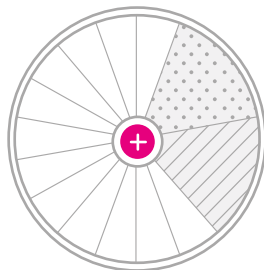
L'ABP és una metodologia que inclou una gran heterogeneïtat de pràctiques didàctiques que comparteixen:

- El plantejament d'una pregunta significativa per a l'alumne, que guia el projecte.
- Un alt grau d'autonomia i poder de decisió de l'alumnat per a resoldre-la, usualment a través de la col·laboració amb els companys.
- Elaboració i presentació d'un o diversos productes resultants de l'intent de respondre la pregunta i la reflexió de l'alumnat.
- Uns objectius d'aprenentatge lligats a l'elaboració del projecte.

Aquest document sintetitza els resultats de l'informe Què funciona en educació? #16, de desembre de 2019. L'informe inclou la revisió d'una metanàlisi quantitativa i 7 revisions narratives —cobrint un total de 297 estudis— i 25 estudis primaris sobre l'impacte de l'ABP en el rendiment educatiu. També s'inclouen les principals idees sorgides en el seminari i l'acte obert realitzats entre setembre i desembre de 2019.

El treball per projectes millora l'aprenentatge de l'alumnat?

Sí, l'evidència demostra que l'ABP té un impacte positiu destacable en el rendiment acadèmic de l'alumnat. Es detecta un impacte positiu en:

- Totes les àrees curriculars, especialment en l'àmbit de les llengües i de les ciències socials.
- La satisfacció de l'alumnat amb l'experiència educativa.
- En canvi, tenim poques evidències sobre el seu impacte en l'adquisició de competències transversals com la creativitat, el pensament crític o les competències digitals. Tot i això, hi ha indicis que l'ABP podria ser una metodologia efectiva per a l'ensenyament de la planificació, la resolució de problemes i la presa de decisions.

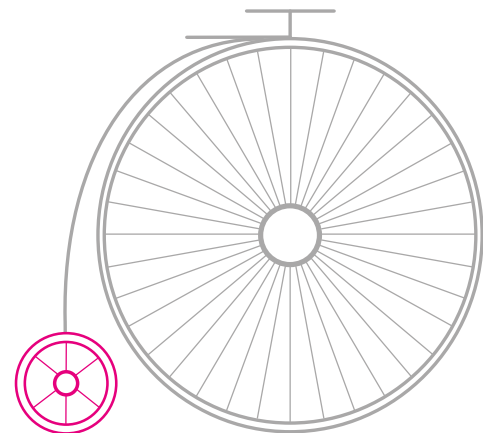
Té un impacte igualment positiu per a tot l'alumnat?

- L'ABP es demostra efectiu tant a primària com a secundària. La recerca és encara minsa a educació infantil.
- No sabem si l'ABP impacta de manera diferent a l'alumnat en funció del seu perfil socioeconòmic, el seu rendiment, o el seu gènere. Pel que fa a l'educació especial, es constaten diversos efectes beneficiosos; per exemple, l'ABP pot ajudar a generar un entorn més inclusiu que l'ensenyament tradicional.

Com ha de ser l'ABP per a ser efectiu?

Els següents 6 elements han demostrat ser factors d'èxit de l'aprenentatge basat en projectes:

- 1 Un format concentrat i intensiu.** Els programes d'ABP són més efectius quan s'hi dediquen més de dues hores a la setmana i quan es concentren en poques setmanes de durada (entre sis i vuit). Així, sembla més recomanable un model d'ABP concentrat i intensiu, que no pas substituir del tot les altres formes d'ensenyament per aquesta metodologia.
- 2 Combinació d'instrucció directa i recerca independent.** Iniciar l'ABP amb una fase d'instrucció directa en què l'alumnat adquireix coneixements i habilitats per dur a terme el projecte ajuda a que tot l'alumnat, també el menys autònom, pugui desenvolupar el projecte de manera independent.
- 3 Ús de tecnologies digitals.** L'ABP és més efectiu quan utilitza mitjans tecnològics perquè l'alumnat pugui accedir a millor informació i col·laborar més fàcilment.
- 4 Una organització del centre adequada.** L'ABP funciona millor quan el centre compta amb espais i temps perquè el professorat pugui coordinar-se, flexibilitat horària per treballar els projectes a l'aula i l'avaluació formativa de l'alumnat.
- 5 Formació del professorat.** L'ABP funciona millor quan el professorat ha estat format abans i durant la seva implementació, en formats de capacitació com mentories de professorat expert, participació en xarxes de centres i professorat que implementa ABP, visites a centres model...
- 6 Inspecció i avaluació dels centres coherents amb l'ABP.** L'èxit dels programes es facilita quan les inspeccions de centre i l'avaluació externa de l'alumnat s'alineen amb els objectius de l'ABP. Les avaluacions externes que sobrevaloren els continguts curriculars i que no posen en joc competències típicament promogudes en l'ABP poden inhibir l'ús autèntic del treball per projectes.

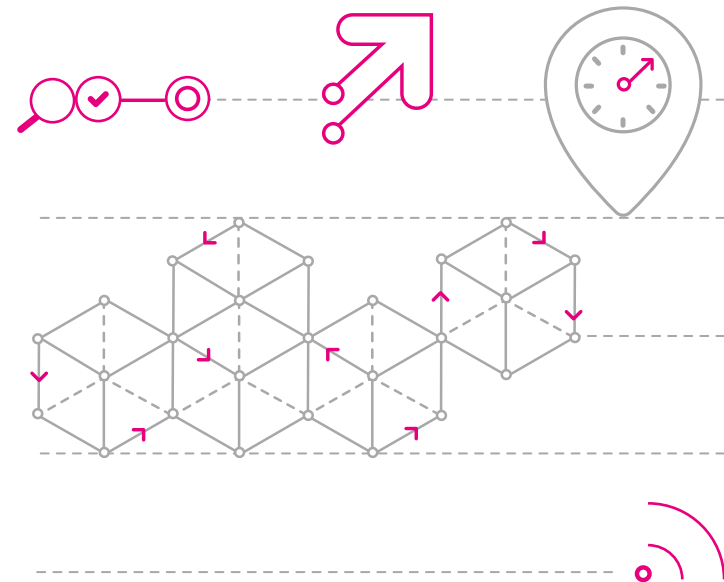
Què cal fer a Catalunya per promoure un ABP efectiu?

A Catalunya, l'ABP encaixa amb la voluntat d'avançar cap a un model educatiu basat en competències i que doni un major protagonisme a l'alumne, superant un model pedagògic «transmissor».

Per avançar cap a un ABP efectiu, es proposa tenir en compte les següents recomanacions:

✓ Facilitar canvis globals en el sistema educatiu i l'organització de l'escola

- Alinear la inspecció de centres i l'avaluació externa dels aprenentatges de l'alumnat amb els objectius competencials de l'ABP.
- Possibilitar que els docents es planifiquin conjuntament i facin codocència.
- Organitzar els horaris orientant-los a l'assoliment dels àmbits competencials del currículum, no necessàriament per disciplines, i evitar convertir l'ABP en una assignatura a part.
- Flexibilitzar l'organigrama d'especialitats i departaments a l'ESO, creant una major interacció entre el professorat.
- Explicar a les famílies i als alumnes que és l'ABP i quins avantatges té.

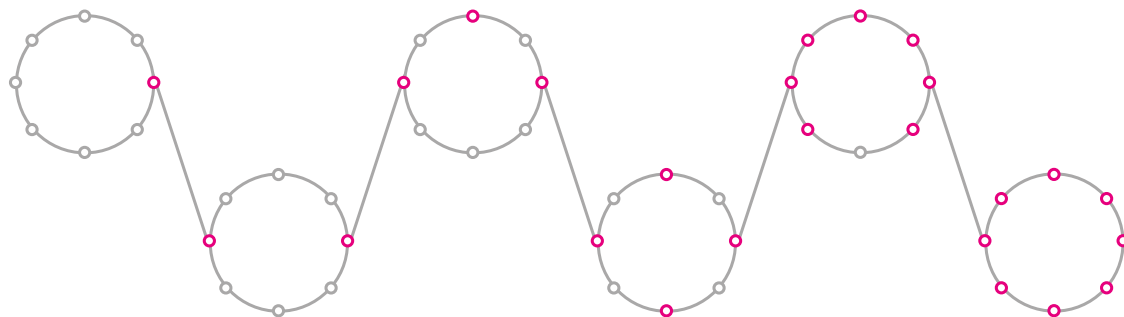
Què cal fer a Catalunya per promoure un ABP efectiu?

✓ Incorporar les habilitats per a l'ABP en la formació inicial i continuada dels docents

A través d'estratègies formatives, visites a centres que implementen l'ABP, codocència amb professorat amb experiència en ABP, mentories, difusió d'experiències de referència...

✓ Organitzar el treball a l'aula tenint en compte les claus de l'èxit de l'ABP

- Usar mitjans tecnològics per facilitar el treball col·laboratiu i l'accés a la informació.
- Acompanyar de manera més intensa als alumnes desavantatjats.
- Fer una avaluació formativa dels aprenentatges, des d'una perspectiva competencial i no només de continguts.
- Documentar els resultats de l'ABP, per corroborar què funciona i què no.

Vols saber-ne més?

Et proposem que:

- ▶ Miris els vídeos de 3 min del **César Coll** i l'**Elena Ferro** en què donen algunes pistes per treballar per projectes als centres educatius des del punt de vista pedagògic i organitzatiu.
 - ▶ També tens disponible el d'en **Sergi del Moral**, en què assenyala «3 claus per estendre el treball per projectes als centres educatius» (2 min).
 - ▶ O pots recuperar el **resum** (14 min) o el **vídeo íntegre** (2h 30 min) de l'aula oberta «Aprentent per projectes: estratègies i programes que funcionen».
- Si prefereixes llegir, aquí tens l'**informe** complet d'anàlisi d'evidències (29 pàg.).
- ▶ Finalment, pots veure el webinar «**Com aplicar a l'aula les metodologies d'indagació i el treball per projectes?**» (1h 30 min) on recercadors i docents van compartir evidències i pràctiques d'aula.

De quins programes parlem?

Exemple: Expeditionary learning (EEUU)

Xarxa de 185 centres d'infantil, primària i secundària que promou l'ABP a partir de canvis globals al centre

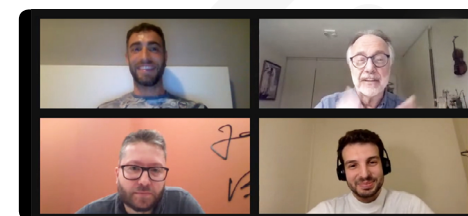

Què funciona en educació?
Evidències per a la millora educativa

16
desembre de 2019

Millora l'aprenentatge de l'alumnat mitjançant el treball per projectes?

Marc Lafuente Martínez

Ja fa massa temps que l'educació es basa en idees preconcebudes i que els canvis que es proposen no tenen en compte allò que ja s'ha fet i que se sap que funciona (o que no funciona). La cultura de l'avaluació, malauradament, no està consolidada al nostre país.

Per aportar el coneixement procedent de l'evidència científica que existeix sobre educació i aterrar-lo al context català, va néixer el projecte **Què funciona en educació?**

Primera edició: març de 2021
© Fundació Jaume Bofill, Ivàlua, 2021
Text: d-CAS
Edició: Fundació Bofill
Disseny i maquetació: Mercè Montané

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència **Creative Commons**, llevat que en algun material indiquem el contrari. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear els continguts propis d'aquesta publicació, per a qualsevol finalitat, inclosa la comercial. Només us demanem que reconegueu l'autoria de la creació original.

Què funciona en educació?

Evidències per a la millora educativa

FUNDACIÓ
BOFILL

ivàlua Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques